

vyplacen. Na otázku tu odpověděl odvolací soud právem záporně. Nárok na náleznou vzniká nalezením ztracené věci. Jsou proto pro jeho posouzení rozhodujícími právní a skutkové poměry v době nálezů. Jeho zánik se řídí — mimo případy §§ 391 a 393 obč. zák., o něž tu nejde — všeobecnými předpisy o zrušení práv a závazků podle §§ 1411 až 1449 obč. zák. Předpisu, že by majitel ztracené věci mohl přivoditi zánik nároku na náleznou opatřením, kterým by překazil možnost zpeněžení ztracené (nalezené) věci, není. Nejde proto při řešení otázky, zda tu je nárok na náleznou, o to, zda a jak lze ztracenou věc později zpeněžit, nýbrž jde jen o to, jakou cenu měla v okamžiku nálezů a zda bylo tehdy — alespoň právně — možno ji zpeněžit. Nijak na tom nezáleží, že nebylo fyzické možnosti zpeněžení, na příklad proto, že se nález vkladní knížky stal mimo pokladniční hodiny ústavu. Takovou fyzickou nemožností se nemění nic na právní povaze vkladní knížky, již lze i mimo pokladniční hodiny — nehledíc ostatně k možné snad mimořádné ochotě povolání činitelů ústavu, vyplatiti vklad kdykoliv — zpeněžit vklad i jiným způsobem, než jeho vybráním, na příklad prodejem, postupem, zástavou a pod. Nemělo proto dovolatelčino opatření pro žalobcův nárok právního významu. Že by jeho nárok nebyl po právu, protože nález byl bezcenný i bez dovolatelčiny opatření a již před nimi, dovolatelka sama ani netvrdí. Co do výše není žalobní nárok popřen.

Čís. 7171.

Nedostatek aktivního oprávnění vypovídatele dlužno uplatniti již v námitkách proti výpovědi z nájmu.

(Rozh. ze dne 21. června 1927, Rv II 403/27.)

Soudní výpověď, danou okresní nemocenskou pokladnou žalované nájemnici, ponechal procesní soud první stolice v platnosti, odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Nesprávné právní posouzení věci vidí dovolatelka v úsudku soudu odvolacího, že okresní nemocenská pojišťovna byla oprávněna ve vlastním jméně dáti žalované výpověď z bytu. Podle vývodů dovolatelky není tento úsudek soudu odvolacího správným proto, že žalobkyně (okresní nemocenská pojišťovna) teprve po provedení likvidace a po prohlášení bývalé okresní nemocenské pokladny za zrušenou (§ 273 zákona ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n.) stane se nástupkyní zrušené okresní nemocenské pokladny a teprve potom bude oprávněna s bytem, o který zde jde, ve vlastním jméně nakládati. Až do té doby není však podle názoru dovolatelky žalobkyně oprávněna, by nakládala s majetkem, zvláště s domem čís. 8 v B., jako se svým vlastním, třebaže jí správa tohoto majetku přísluší a ona likvidaci bývalé okresní nemocenské pokladny

provádí. Z důvodu toho hájí dovolatelka názor, již v nižších stolicích vyslovený, že žalobkyně není k žalobě aktivně oprávněna, poněvadž vypovídá žalované byt ve zmíněném domě nikoli jako plnomocnice bývalé okresní nemocenské pokladny, jak by ji k tomu snad správa tohoto majetku opravňovala, nýbrž ve jméně vlastním. K těmto vývodům dlužno dovolatelku upozorniti na to, že námitka nedostatku aktivní legitimace jest námitkou práva hmotného, již nelze zkoumati z moci úřední. Tím liší se právě od námítky nedostatku procesní způsobilosti, k níž podle § 6 c. ř. s. dlužno hleděti v každém období rozepře z moci úřadu. O nedostatek procesní způsobilosti zde nejde a proto bylo na žalované, by uplatnila hned v námitkách v zákonné lhůtě (§ 562 první odstavec c. ř. s.) také nedostatek aktivní legitimace žalobkyně. Když tak neučinila a námitku tuto vznesla teprve později, třebaže ještě za jednání v první stolici, jest tato námitka opožděnou a byla proto právem jako taková odmítnuta. Vždyť zákon nařizuje v § 571 třetí odstavec c. ř. s. přesně, že pozdě podané námitky musí býti z úřední povinnosti bez jednání odmítnuty. Když tomu tak, nelze se zabývati vývody dovolání, pokud se týkají otázky aktivní legitimace. Sluší proto žalobkyni jako nástupkyni bývalé okresní nemocenské pokladny, kteráž jako samostatný právní podmět podle zákona (§ 266 a 268 zákona ze dne 9. října 1924 čís. 221 sb. z. a n.) již neexistuje, považovati za oprávněnou k výpovědi.

Čís. 7172.

Nepřípustnost pořadu práva pro nárok na náhradu škody proti obci v Čechách, ježto se nepostarala ve svém obvodu o odstranění ledu z koryta potoka, následkem čehož byl nakupeným ledem zamezen přítok vody a odplavení ledu, hráz protržena a důl zaplaven.

(Rozh. ze dne 22. června 1927, R I 485/27.)

Žalobu proti obci v Čechách o náhradu škody soud první stolice odmítl pro nepřípustnost pořadu práva. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc prvému soudu, by o ní dále jednal a rozhodl. Důvody: Pro zodpovězení otázky, zda náhradní nárok patří na pořad práva či před úřad správní, je rozhodnou povaha nároku a obsah žaloby. Žalobce domáhá se na žalované obci náhrady škody, jež mu vzešla tím, že 28. prosince 1925 protrhla se na potoce v obvodu žalované obce ochranná hráz, že se potok vylil ze břehů, a zaplavil uhelný důl žalobcův. Škoda prý byla zaviněna žalovanou obcí tím, že opomenula ve svém obvodu dáti odstraniti led z koryta potoka, ač k tomu byla opětovně vyzvána a ač to bylo její povinností. Žalobce žádá náhradu výloh, jichž bylo třeba, by důl byl uveden do dřívějšího stavu, jakož i nákladu na znovuzřízení protržené hráze. Neuplatňuje žalobní nárok, jako člen veřejnoprávního svazu obecního, nýbrž jako majitel soukromého podniku hornického. Jde tedy o nárok na náhradu škody